

Odstupanja od jezične norme u tekstovima na mrežnim stranicama policijskih uprava

Cilj je svake policijske organizacije zaštita sigurnosti zajednice. Da bi se ostvario taj cilj, važno je da moderna policijska organizacija prepozna važnost dobre suradnje s društvenom zajednicom. Dobru suradnju s društvenom zajednicom moguće je ostvariti dobrom komunikacijom s javnošću. Za policijsku organizaciju to znači otvoren pristup i uključivanje javnosti u pitanja koja se odnose na rad policije. Da bi policijska organizacija bolje komunicirala s javnošću, potrebni su joj policijski službenici s dobrim komunikacijskim vještinama. Pod pojmom dobre komunikacijske vještine podrazumijeva se dobro usmeno i pismeno izražavanje te poznavanje gramatike i pravopisa hrvatskoga standardnog jezika.

Važan trenutak u funkcioniranju odnosa s javnošću unutar Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske dogodio se 2010., kad je nakon reforme

provedene u području odnosa s javnošću uspostavljena mreža ustrojstvenih jedinica za odnose s javnošću na razini policijskih uprava. Ustrojstvene jedinice za odnose s javnošću među ostalim uređuju i mrežne stranice policijskih uprava. S tim u vezi valja istaknuti da se na mrežnim stranicama ponajviše objavljuju kraći napisi u rubrici *Vijesti*, kojima policijski službenici za odnose s javnošću obavještavaju javnost o aktualnim i sigurnosnim događajima povezanim s policijskim postupanjima.

Praćenjem tekstova koji se objavljuju na mrežnim stranicama policijskih uprava uočena su odstupanja od norma hrvatskoga standardnog jezika. Stoga smo analizirali neke tekstove objavljene u posljednjih nekoliko godina na mrežnim stranicama nekih policijskih uprava.

* Sanja Orlić, struč. spec. crim., policijska je službenica.

Uporaba pleonazama

Pleonazmi su jedna su od najčešćih jezičnih zamki administrativnoga, ali i publicističkoga stila. Primjeri u tablici koji su istaknuti kosim slovima najčešći su pleonazmi na stranicama policijskih uprava.

pogrešno	pravilno
održano je <i>treće po redu</i> natjecanje učenika u vještinama vožnje	održano je <i>treće</i> natjecanje učenika u vještinama vožnje
potpisan je sporazum o <i>međusobnoj suradnji</i>	potpisan je sporazum o <i>suradnji</i>
počinitelji ovih kaznenih djela <i>često puta</i> ugrožavaju i sigurnost ostalih sudionika	počinitelji ovih kaznenih djela <i>često</i> ugrožavaju i sigurnost ostalih sudionika
u <i>vremenskom razdoblju od 1. siječnja do 15. ožujka</i> na području	<i>od 1. siječnja do 15. ožujka</i> na području
<i>u razdoblju od 25. lipnja do 10. srpnja</i>	<i>od 25. lipnja do 10. srpnja</i>
uvidom u <i>javno objavljene</i> snimke	uvidom u <i>objavljene</i> snimke
bez medicinske dokumentacije i u količini većoj od <i>nužno potrebne</i>	bez medicinske dokumentacije i u količini većoj od <i>potrebne</i>
svaku subotu tijekom <i>mjeseca svibnja</i>	svaku subotu tijekom <i>svibnja</i>
koji već <i>četvrtu godinu zaredom</i> u vrijeme blagdana i darivanja	koji već <i>četvrtu godinu</i> u vrijeme blagdana i darivanja
<i>takozvana</i> „četiri glavna ubojice u prometu”	<i>takozvana četiri glavna ubojice u prometu</i>
do kojih najčešće dolazi <i>zato jer</i> počinitelji iskorištavaju povjerenje	do kojih najčešće dolazi <i>jer</i> počinitelji iskorištavaju povjerenje

Uporaba priloga *par*

Imenica *par* upotrebljava se uz imenice koje označavaju ‘dva predmeta koji čine uporabnu cjelinu, dvije životinje ili dvije osobe koje čine kakvu zajednicu’: *par čarapa*, *par cipela*, *par volova*, *par golubova*, *zaljubljeni par* i slično. Međutim, *par* je i prilog koji pripada razgovornomu stilu. U službenoj se komunikaciji preporučuje prilog *par* zamijeniti priložima *nekoliko* ili *više*.

pogrešno	pravilno
od zarade do gubitka u <i>par</i> koraka	od zarade do gubitka u <i>nekoliko</i> koraka
u roku od <i>par</i> minuta dvaput zatečen kako upravlja pod utjecajem alkohola	u roku od <i>nekoliko</i> minuta dvaput zatečen kako upravlja pod utjecajem alkohola
u <i>par</i> navrata počinio je i do desetak provala u jednom danu	u <i>više</i> navrata počinio je i do desetak provala u jednom danu

Brojevne riječi

U hrvatskome standardnom jeziku sklanjaju se svi redni brojevi i glavni brojevi *jedan, dva, tri* i *četiri*. Primjerima iz tablice pokazuje se pogrešna uporaba brojevnih imenica *dvoje* i *troje*, koje se u tekstovima najčešće odnose na počinitelje ili žrtve. Brojevne imenice *dvoje* i *troje* označuju osobe različitoga spola. Međutim, u primjerima riječ je o osobama muškoga spola.

pogrešno	pravilno
<i>dvoje</i> prijavljenih zbog sukoba oko raspodjele imovine	<i>dvojica</i> prijavljena zbog sukoba oko raspodjele imovine (riječ je o muškarcima)
u prevrtanju teretnog vozila <i>troje</i> ozlijeđenih	u prevrtanju teretnog vozila <i>trojica</i> ozlijeđena (riječ je o muškarcima)

Prijedlog *kroz*

Prijedlog *kroz* ne treba upotrebljavati za izražavanje sredstva ili načina. Najbolje ga je u tome značenju zamijeniti instrumentalom upotrijebljene imenice ili izrazom *s pomoću*.

pogrešno	pravilno
učenici se <i>kroz</i> interaktivni pristup upoznaju sa zaštitnom ulogom policije	učenici se <i>interaktivnim pristupom</i> upoznaju sa zaštitnom ulogom policije
obuka također sadržava niz praktičnih vježbi i simulacija stvarnih uvjeta na terenu <i>kroz</i> koje službenici uče kako pravilno postupati u različitim slučajevima	obuka također sadržava niz praktičnih vježba i simulacija stvarnih uvjeta na terenu <i>s pomoću kojih</i> službenici uče kako pravilno postupati u različitim slučajevima

Glagol *kontaktirati*

Glagol *kontaktirati* često se upotrebljava u administrativnome stilu. U analiziranim tekstovima često se upotrebljava konstrukcija *kontaktirati* + *akuzativ* umjesto *kontaktirati* + *instrumental*. U hrvatskome standardnom jeziku pravilno je *kontaktirati s kim*.

pogrešno	pravilno
dovoljno je ne odgovarati i ne <i>kontaktirati pošiljatelja</i>	dovoljno je ne odgovarati i ne <i>kontaktirati s pošiljateljem</i>
ponovno je <i>kontaktirao prodavatelja</i>	ponovno je <i>kontaktirao s prodavateljem</i>
oštećeni 21-godišnjak putem oglasnika je <i>kontaktirao osobu</i> koja je prodavala igre na konzolama	oštećeni 21-godišnjak putem oglasnika je <i>kontaktirao s osobom</i> koja je prodavala igre na konzolama

Pisanje približnih količina

Tvorenice koje označuju približnu količinu i u kojima je prva sastavnica broj zapisan brojkama pišu se sa spojnicom. Ako broj zapisan brojkama završava u izgovoru glasom *t*, zapis nastavka nije *-tak* nego *-ak*, odnosno nije *-tih* nego *-ih*.

pogrešno	pravilno
predavanju je prisustvovalo <i>60-tak</i> djece	predavanju je prisustvovalo <i>60-ak</i> djece
izazvao je posebno oduševljenje kod <i>50-tak</i> mališana	izazvao je posebno oduševljenje <i>50-ak</i> mališana
današnji je oblik iz <i>60-tih</i> godina	današnji je oblik iz <i>60-ih</i> godina

Uporaba stranih riječi

Uporabu stranih riječi u hrvatskome standardnom jeziku treba izbjegavati te umjesto strane riječi, kad god postoji hrvatska istovrijednica, pogotovo ako je ta istovrijednica dobro potvrđena, upotrijebiti hrvatsku riječ. Ako se strana riječ ipak nalazi u tekstu, piše se ukošeno. Isto pravilo vrijedi i za posuđenice.

pogrešno	pravilno
zatražila je bonove za nadopunu <i>prepaid kartice</i>	zatražila je bonove za nadopunu <i>pretplatničkoga bona</i>
otuđio novac te <i>hard disk</i>	otuđio novac te <i>tvrdi disk</i>

primio lažni <i>e-mail</i> i postao žrtva prijevare	primio lažnu <i>elektroničku poruku (e-poruku)</i> i postao žrtva prijevare
zaprimila je dvije lozinke, koje je potom upisala u dostavljeni <i>link</i>	zaprimila je dvije lozinke, koje je potom upisala u dostavljenu <i>poveznicu</i>
pravni izvori za pripremu kandidata za testiranje objavljeni su na <i>web stranici</i> Ministarstva unutarnjih poslova	pravni izvori za pripremu kandidata za testiranje objavljeni su na <i>mrežnoj stranici</i> Ministarstva unutarnjih poslova
utvrđen identitet muškarca koji se tijekom gašenja požara na Čiovu koristio <i>dronom</i>	utvrđen identitet muškarca koji se tijekom gašenja požara na Čiovu koristio <i>bespilotnom letjelicom</i>

Pisanje naziva kaznenoga djela

Često se griješi i u pisanju naziva kaznenoga djela. Osim pogrešnoga zapisa kaznenoga djela velikim početnim slovom, često se griješi i u sklanjanju naziva kaznenoga djela te uporabi navodnika.

pogrešno	pravilno
zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela <i>Teška tjelesna ozljeda</i> 19-godišnjak je predan pritvorskom nadzorniku	zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela <i>teške tjelesne ozljede</i> 19-godišnjak je predan pritvorskom nadzorniku
kazneno je prijavljen za počinjenje pet kaznenih djela „ <i>Iznude</i> “, po šest kaznenih djela „ <i>Dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom</i> “ i „ <i>Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari</i> “, a jedan od njih i za kazneno djelo „ <i>Krivotvorenje isprava</i> “	kazneno je prijavljen za počinjenje pet kaznenih djela <i>iznude</i> , po šest kaznenih djela <i>dovođenja u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom</i> , kazneno djelo <i>nedopuštenoga posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari</i> , a jedan od njih i za kazneno djelo <i>krivotvorenja isprava</i>
ostvario obilježja kaznenog djela <i>Prijetnja</i> iz čl. 139. st.3.	ostvario obilježja kaznenoga djela <i>prijetnje</i> iz čl. 139., st. 3.

Uporaba glagola *preporučati* umjesto *preporučivati*

Nesvršeni glagol *preporučati* pripada razgovornomu stilu. U službenoj komunikaciji kao vidski parnjak glagola *preporučiti* treba upotrebljavati glagol *preporučivati*.

pogrešno	pravilno
policija <i>preporuča</i> poduzimanje odgovarajućih i jednostavnih mjera	policija <i>preporučuje</i> poduzimanje odgovarajućih i jednostavnih mjera
<i>ne preporuča</i> se upravljanje biciklima i osobnim prijevoznim sredstvima	<i>ne preporučuje</i> se upravljanje biciklima i osobnim prijevoznim sredstvima
<i>preporuča</i> se sljedeće:	<i>preporučuje</i> se sljedeće:

Zaključak

Primjeri u ovome radu pokazuju tek manji dio problema koji je svakodnevno vidljiv u sredstvima javnoga priopćavanja, pa i u pisanoj komunikaciji u policiji. Strategija Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske u odnosima s javnošću ovako određuje aktivnosti službenika zaduženih za odnose s javnošću: *pisanje tekstova raznih vrsta za različitu publiku, uz visok stupanj pismenosti, na razini ministarstva i policijskih uprava, i to putem portala MUP-a i web stranica svih 20 policijskih uprava, internog časopisa i internog glasnika*. Da bi se to ostvarilo, svaki bi tekst prije nego što bude objavljen trebao biti pažljivo pročitano i provjeren, čime bi se izbjegle pogreške, a svaki bi policijski službenik trebao težiti razvoju jezičnih vještina jer policijski su službenici čuvari sigurnosti, ali trebali bi biti i čuvari hrvatskoga standardnog jezika.